

Javaslat a

**„Győri várkapitányos, egyházi jeles és évszámos
bélyeges téglák sorozata¹”**

települési²

értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Albert Zsolt

Győr, 2021. szeptember 7.

---

¹ Kérjük, adja meg a nemzeti érték pontos megnevezését.

² Kérjük, húzza alá a megfelelőt.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Monarchia Bélyegestégla-gyűjtők Egyesülete

Címe: 2836 Baj Petőfi u. 2c

Adószám: 18616837-1-11

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Albert Zsolt, elnökségi tag

Levelezési cím:

Telefonszám:

E-mail cím:

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése:

A győri várkapitányos, egyházi jeles és évszámos bélyeges téglák sorozata

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:³:

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ <u>ipari és műszaki megoldások</u>	☐ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus és vendéglátás	

a szakterületi besorolás indokolása:

A téglabélyegek kapcsolódnak Magyarország főnemesi, nemesi társadalmához, egyházi méltóságaihoz, jeles eseményeihez, hazánk ipari forradalmához, népi szimbólumaihoz, egyszóval: a történelméhez. A téglák monogramjai és dátumai az építések idejének, az átépítések, renoválások korának megállapításához, a birtoktörténetek elkészítéséhez, a birtokos váltások datálásához is elengedhetetlenek. A téglabélyegtan (Signalaterologia, az egyesület által bevezetett originális terminus technicus) immár a régészet, ipar-, művészet- és helytörténet periférikus szakága.

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

igen
amely nemzetiség:⁴

nem

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

Egyesületünk 14 éve szervez országosan kiállításokat, konferenciákat (évente 2 nemzetközi konferencia mindig más helyszínen, Földestől Mosonmagyaróvárig) és ad ki katalógusokat. Száznál is több kiállításon mutatkoztunk be eddig. Győrben jelenleg magángyűjtőknél közel 10.000 különböző darab, a Gutenberg tér 2. szám alatti Egyházmegyei Könyvtár és

³ Egy szakterületenkénti kategória megjelölése lehetséges.

⁴ Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték.

Kiállítótérben, valamint a Triangulum Galéria tereiben az „ARRABONA – JAURINUM - GLAVARINO – RAAB – GYŐR - Egy város emlékezete metszeteken és képeken” című kiállítás keretében pedig a legjelentősebb **győri Várkapitányos és Püspöki téglasorozat** tekinthető meg, **90 kiállított ritkasággal**. Ezek a sorozatok egyedülállóak a világon.

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

- települési
- tájegységi
- ágazati

amely értéktár neve:

A győri várkapitányos, egyházi jeles és évszamos bélyeges téglák sorozata

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

A történelmi Magyarországon (= a történelmi Magyar Királyság területén) az elmúlt 500 évben a világon egyedülálló formagazdagságban készítettek bélyeges téglákat. Becsléseink szerint **30.000 – 35.000 féle** jellel ellátott bélyeges téglát égettünk és használtunk fel ezidáig. Más országokban is készültek bélyeges, jellel ellátott téglák, de sehol a világon nem fordultak elő olyan változatosságban, mint a Kárpát-medence területén. A téglabélyegek kapcsolódnak **Magyarország főnemesi, nemesi társadalmához, egyházi méltóságaihoz, jeles eseményeihez, hazánk ipari forradalmához, népi szimbólumaihoz**, egyszóval: a történelméhez.

A „Monarchia” Bélyegestégla-gyűjtők Egyesülete társadalmi szervezetet 2007-ben magánszemélyek hozták létre. Közhasznú fokozattal rendelkezünk, jelenleg taglétszámunk 200 fő felett van. Győr-Moson-Sopron megyében közel 20 gyűjtőtársunk dolgozik, akiknek gyűjteménye igen jelentős. A most Győrben megtekinthető kiállítás anyagát is a győri és környékbeli gyűjtők adták össze.

7. Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett:

- Sehol másutt a világon nem alkalmaztak hozzánk hasonló mennyiségben téglabélyegeket, mely lelőhelyek között Győr kiemelkedő szerepet tölt be a Várkapitányos és Püspökök, egyházi személyek és rendek, valamint a győri városi téglaegető által készített téglabélyeg sorozattal.
- Sehol másutt a világon nem jelenítettek meg a téglákon annyira sokszínűen és formagazdagon családneveket és titulusokat, mint hazánkban: egyházi személyek, uralkodók, katonai vezetők, politikusok, birtokos családok, beruházók, építő és építtető családok, téglaegető mesterek. A győri építkezések sokasága és gyakorisága különösen jelentős ebben a sorozatban, kiemelkednek a címben szereplő sorozatok, valamint az évszámok.
- Sehol másutt a világon nem jellemző a települési vagy országos történelmi eseményeket ilyen sokszínűen megjeleníteni, melyekből Győr látványosan sokat tudhat magáénak, úgymint: várfal építkezés, felújítás, egyházi pozíció elfoglalása, szabad királyi várossá

válás, háborús események, egyházi rendek letelepedése, építkezése, stb.

- Sehol másutt a világon nem jelenik meg annyi népi és történelmi jelkép a díszítés motívumaiban, mint hazánkban a téglabélyegeken, például életfa, tulipán, a magyar mondavilág állatai és eseményei, ligatúrák, vallási jelképek, politikai jelképek, egyházi és társadalmi rendek és szervezetek szimbólumai, birtokos billogjelek.
8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):
- **1932**
    - *A győri vár és téglái* (Pfannl Jenő, Győri Szemle 3. évf. 10. szám)
  - **1983**
    - *Győri téglák és téglabélyegek* - katalógus (Lövei Pál, Országos Műemléki Felügyelőség)
  - **2006**
    - Dr. Herczig Béla; *Múltunk Emlékei*, KT kiadó Révkomárom – Felvidék kiadványban cikksorozat: *Várkapitányok monogramos téglái a győri vár fénykorában*
  - **2007-2021**
    - Az Egyesület saját finanszírozású ***tanulmány gyűjtemény*** sorozatot jelentet meg ***„Jeles téglák, jeles emlékeink”*** sorozattal. 2021 nyaráig 15 kötetünk jelent meg. Több, mint 1700 oldalon mintegy 395 kisebb-nagyobb dolgozatban tettük közzé a bélyeges téglákhoz kapcsolódó kutatási eredményeinket. A 15 kötetben közel 19.000 különböző téglaképet tettünk közzé lelőhellyel, eredet történettel, leírással. A kiadványokat mellékeljük.
  - **2011**
    - Mosonmagyaróvár TV Hírháttér 2011. 09. 23.
    - *Bélyeges téglák a kulturális központban - Kiállítás és konferencia a bélyeges téglákról* (Balassa Tamás; Mosonmagyaróvár és környéke - Közéleti hetilap; 2011.09.30)
    - *Bélyeges téglák: beszédes emlékek* (Méhes Ákos; 09.25; Kisalföld napilap)
  - **2012**
    - *Lébény a téglabélyegek "Eldorádójának" része* (Dibusz Ferenc, Herczig Béla; Lébény helyi lap)
  - **2014**
    - *Bélyeges téglák kiállításon* (Tóth Anikó; Kisalföldi napilap)
    - *Vallási jelek téglákon* (Török Béla lelkipásztor; Dunántúli Református lap)
  - **2016**
    - *Pecsétes téglákból állandó tárlat*; Kisalföldi napilap
    - *MRI Kossuth Rádió – A Hely - riportműsor* a téglagyűjtők konferenciájáról és kiállításról 2016. szeptember
    - *MRI Kossuth Rádió – Arcvonalok* portréműsor – Albert Zsolt; 2016. október

- 2020
  - *Akinél nem kolbászból, téglából van a kerítés* (Kiss T. József; Kisalföld; 06.17.)
  - *Jakupcek Plusz – Talkshow* 2020. augusztus – Albert Zsolttal
- 2021
  - Kisalföld K2 Magazin 2021. május 22.
- 2020
  - *"A történelmi Magyarország területén használt bélyeges téglák felkutatása, rendszerezése és bemutatása érdekében végzett sokrétű munkája elismeréseként dr. Herczig Béla, a Monarchia Bélyeges Téglá Gyűjtők Egyesületének alapítója és tiszteletbeli elnöke részére a MAGYAR EZÜST ÉRDEMKERESZT polgári tagozata kitüntetést adományozom."*
Áder János köztársasági elnök (Magyar Közlöny – 2020.évi 44.szám)

9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

- <https://mbtgye.hu/>
- Számos Facebook csoport létezik a bélyeges téglák gyűjtői között, akár egyes régiókra vonatkozó is. Léteznek nyilvános csoportok: <https://www.facebook.com/Tegularium>
<https://www.facebook.com/groups/357130714342661>

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés m) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat
4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról

I. Melléklet

Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

- Győri gyűjtemények fényképei
- Pár téglakép (a teljes anyagról az Egyesület kiadványában írunk)
- Cikk a győri Püspöki sorozatról
- A győri kiállítás meghívója
- A Püspöki és Várkapitányos sorozat kiállított téglái

A Győri Egyházmegye és az Országos Széchényi Könyvtár tisztelettel meghívja Önt az

ARRABONA·JAURINUM·GIAVARINO·RAAB·GYŐR – Egy város emlékezete metszeteken és képeken

című időszaki kiállításának ünnepélyes megnyitására.

Helyszín: a megújult Győri Egyházmegyei Kincstár és Könyvtár, illetve a Triangulum Galéria.

Bejárat: Győr, Gutenberg tér 2.

Időpont: 2021. augusztus 19., csütörtök 10.00 óra.

Köszöntőt mond dr. Gulyás Gergely Miniszterelnökséget vezető miniszter,
dr. Veres András győri megyés püspök és Rózsa Dávid, az Országos Széchényi Könyvtár főigazgatója.

A kiállítást bemutatja dr. Fazekas István, a kiállítás kurátora.

Közreműködik Keszei Johanna fuvolaművész.

A kiállítás támogatója a Magyar Művészeti Akadémia.

Kiállított műtárgyak tulajdonosai: Országos Széchényi Könyvtár, Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, Magyar Nemzeti Múzeum, Hadtörténelmi Intézet és Múzeum, Győri Egyházmegyei Kincstár és Könyvtár, Győri Egyházmegyei Levéltár, Bogisich Ferenc műgyűjtő és a Monarchia Bélyegestéglá-gyűjtők Egyesülete.

A kiállítás 2022. január 9-ig látogatható mindennap 10 és 18 óra között.

Információ: www.kaptalandomb.hu, www.gyor.egyhazmegye.hu.

Részvételi szándékát, kérjük, 2021. augusztus 16-án 16 óráig a következő elérhetőségeken jelezze: latogatokozpont@kaptalandomb.hu, +36-30/317-6440.

Gondolatok a győri püspöki téglákról

„Kevésbé tudományos igényű”, vitaindító esszé

Szűcs István dr.

Előzmények

Minden téglatörténetet bemutató eddigi cikkünk úgy kezdődik, hogy elmeséli annak a településnek a történetét, amely a bemutatandó téglákkal keletkezés szempontjából szoros kapcsolatban van. Ez a cikk e szempontból is rendhagyó lesz, hiszen nem ismertjük Győr történelmét, mivel azt az „Ízelítő Győr tégláiból” című korábbi esszében már megtettük, továbbá azért sem, mert a győri tégláégetés általános részének könnyen elérhető, jelentős irodalma van.

Annyit azonban megemlítünk, hogy a rendelkezésünkre álló téglagyűjtemények, történelmi források és régebbi/újabb tanulmányok alapján kimondható, hogy Győrben – kissé szabadon fogalmazva – két ember égetett téglát: boldog és boldogtalan. Nem volt ez azonban mindig így! A régi időkben a tégláégetés úri (egyházi és világi) valamint városi kiváltság volt, polgári vagy más magánszemélyek csak kb. az 1850-es évektől égethettek szabadon téglát. Ezért az igazán régiek számító téglák (az 1500-1700-as évekből) kivétel nélkül valamely egyházi, világi vagy katonai státuszhoz illetve méltósághoz kötődtek. Mára azonban több mint négy-száz féle, különböző jelzéssel ellátott győri téglát ismerünk, s ez a kör folyamatosan újabb darabokkal gazdagodik. Nincs még egy magyar város, ahol ennyiféle jelölt téglával találkozhatnánk.

Problémafelvetés

Ebben az eszmefuttatásban olyan témát feszegetünk, ami a Monarcia Bélyeges Téglagyűjtők Egyesülete tagságának jelentős részét – és más téglagyűjtőket is – élénken foglalkoztat. Azt gondoljuk, hogy a győri katonai tégláégetés során páratlan formában kialakult főkapitányi téglasor mellett létezik egy kevésbé ismert és felderített, pillanatnyilag jóval ritkásabb, de nyomokban mégiscsak fellelhető püspöki téglasorozat is... Ez azt jelenti, hogy a más, katonai, városi, káptalani téglák mellett vannak olyan darabok is, amelyek egy-egy egyházmegyei elől-járó, azaz megyéspüspök nevére utaló jelzéseket viselnek magukon.

Győrben a jelzett téglák készítésének aranykorát a török hódítás alapozta meg. Az 1540-es években a bécsi Burg urai – saját, jól felfogott védelmük érdekében – elhatározták a győri vár megerősítését. A városban eddig is működtek tégláégetők (hiszen kő nincs a városban, s va-lamiből azért kellett építkezni), de a fellendülést vitathatatlanul a vár megerősítése indította el. Az akkori várparancsnokok nem sokat tévóváztak: az egyház tulajdonában álló tégláégetőket egyszerűen lefoglalták, s azokat katonai célokra fordítva működtették tovább. Emellett természetesen újabbakat is létesítettek, hiszen a vár több millió darabos tégláigényét egy-két ke-mence képtelen lett volna kielégíteni. Korabeli levelekben olvashatunk arról, hogy az egyház – természetesen – nem hagyta annyiban a rekvirálást, tiltakozott az eljárás ellen, de az „erőha-talom” mégiscsak a katonaságnál volt. Így aztán az egykori egyházi tégláégetők hosszú időn keresztül katonai igényeket teljesítettek.

Az „Ízelítő Győr tégláiból” c. esszében is (és természetesen máshol is) olvasható, hogy a vár folyamatos erődítése során a téglák készítésénél kialakult egy egyedülálló gyakorlat: Az 1600-as évek elejétől minden győri főkapitány törekedett arra, hogy nevét valamilyen formában téglákra írva megörökítse az utókor számára. Így aztán kialakult egy kb. 150 éves folya-mat, amelyen jól követhető a győri vár(fő)kapitányok névsora. E másfél évszázad alatt 10 fő-kapitány¹ téglabélyegeit ismerhetjük meg. A főkapitányi téglák mellett többféle korabeli bé-lyeges téglá maradt ránk. Ismerünk „alkapitányok” monogramjaival ellátott téglákat is,² valamint más katonai tisztségek betöltőinek téglabélyegeit is, továbbá egyéb, különféle jelekkel (nem betűkkel) ellátott téglákat, és – maradtak fent ebből az időből egyházi készítésű téglák is. Az egyházi jelek kezdetben keresztet, vagy egyéb szimbólumokat ábrázoltak³, majd egy-szer csak – pontosan meg nem határozható időben – megjelentek a monogramos, majd később már évszám-mal is ellátott egyházi készítésű vagy megrendelésű téglák, amelyek a püspökök neveire utalnak.

A Győri Egyházmegye honlapján 1001-től a mai napig 77 püspök illetve püspöki kormányzó neve olvasható. Leszámítva a római kori téglakészítés során alkalmazott jelöléseket, Győrben a falazótéglák jellel,⁴ szimbólummal illetve írásjelekkel való tudatos ellátása azonban csak a 16. illetve 17. században következett be, ezért a püspökök listáján rögtön „átugorhatunk” jó 600 évet, s mintegy 45-55 győri püspököt. Sajnos arra pillanatnyilag nincs adatunk, hogy va-laki kifejezetten utasítást adott-e az égetendő téglák megjelölésére, vagy valamely téglás-mes-ter saját maga találta ezt ki, az viszont bizonyos – ezt mutatják a téglák – hogy egy idő után megjelentek a téglákon a püspökökre utaló rövidítések.

1. Leibenreini Joseph Ingram, azaz Ingram József százados győri térparancsnokot nem soroljuk e körbe, mert ő nem főkapitány volt, továbbá nem bizonyítható, hogy a neki tulajdonított LRCI 17xx jelű téglajelzések valóban az ő nevét jelentenék. Egyes vélemények szerint az LRCI Liber Regia Civitas Iauriensis-t, azaz Győr Szabad Királyi várost jelent, más gondolatok szerint pedig az LRCI rövidítés CI-jét vagy Civitas Iauriensisnek, vagy Capitulum Iauriensisnek, azaz Győr Városnak, vagy Győri Káptalannak kell tekinteni, az LR betűk pedig még feloldásra várnak.

2. Pl.: SZ 1651, Stephanus Zichy (Zichy István) győri alkapitány (vice-generális).

3. Pl. a „Krisztus szegeit” ábrázoló jezsuita szimbólumos téglá.

4. Ide nem értve a kannelúrázott téglákat.

Sajnálatos módon kétséget kizáróan (pillanatnyilag) azt sem tudjuk megmondani, hogy ki volt az első olyan győri püspök, aki saját nevét vagy nevének és rangjának rövidítését megörökítette az égetendő téglákon. Ez is az idők, illetve a történelem homályába vész, bár erre már legalább feltevésünk van.⁵ Sajnos, több is.

Püspöki téglasorozat

A győri vár megerősítése során többféle „tulajdonú” téglá volt forgalomban. A katonai téglák – jeleikkel együtt – együtt éltek és hál’ Istennek a mai napig együtt élnek a „civil”, azon belül az egyházi téglákkal. Ezért elsőként azt kell tisztázni, hogy melyik volt az első, betűvel jelölt téglá, s csak utána lehet azt vizsgálni, hogy ki rejthető a téglabélyeg mögött.

A korabeli épületek bontása során gyűjtött téglák közül az első ismert győri, betűvel ellátott téglá helyéért rögtön két „kombináció” is versenyez: a HP és az IP betűkkel ellátott téglá (lásd: 1-7. téglaképek). Bármilyen szomorú, de nem tudjuk egyértelműen, dokumentumokkal igazolni, hogy melyiket illeti az elsőség, hiszen közvetlen bizonyítékot eddig egyikre sem találtunk, s pillanatnyilag egyesületünk „kollektív tudata” sem rendelkezik olyan ismerettel, amivel a kétséget meggyőzően el lehetne oszlatni. Ettől függetlenül mindkét téglá létének örü-lünk, hiszen akár egyik, akár másik megfejtés igazolódik majd a jövőben, a téglá már ismert, dokumentált, fényképezett, s az utókor rendelkezésére áll...

A HP/IP jel feloldása komoly bonyodalmakat jelent, hiszen több olyan személy neve is fenn-maradt, akinek neve rejthető az rövidítés mögött. Addig, amíg nem sikerül eldönteni, hogy melyik volt az első betűvel jelölt téglá, addig azt sem tudjuk meghatározni, hogy melyik volt az első püspöki névre utaló téglá.

A pillanatnyilag elfogadott álláspont szerint a HP jelzés baron Hans Preinert, azaz magyarul (stubingi, fładnici és rabensteini báró) Preiner Jánost jelent, aki 1606 és 1633 között töltötte be a győri főkapitányi tisztséget.

Van azonban egy másik lehetőség is, mely szerint e téglájel némileg korábbi: 1587 és 1590 között Heresinczy Péter volt a győri püspökség első embere, s – milyenek a véletlenek – neki is pont’ HP a monogramja...

De hogy ne legyen egyszerű a döntési helyzet, van még egy-két csavar a Preiner versus Heresinszky „tégláügyben”: ismerünk IP jelű korabeli téglát is, amely egyes vélemények sze-rint Ioannes Preiner-t jelentene, vagyis Hans Preinert, csak nem németül, hanem latinul...

S most jön a második csavar: hogy az IP téglájelre esélyes latin személynév (Ioannes Preiner) mellett tovább fokozódjon a káosz, van egy harmadik személy is, aki eséllyel pályázik az IP rövidítés megfejtésére: szederkényi Püsky János Dr., aki (ugyan később) 1651 és 1657 között volt győri püspök. Mit ad Isten, az ő magyar neve latinul Ioannes Püsky Th.D. vagyis Doctor Theologiae ...⁶

A felmerülő kérdések megválaszolásához szükséges, hogy vessünk néhány pillantást a kora-beli képzettségi viszonyokra, a „foglalkozásokra” (ha lehet ezt így nevezni) illetve az állami és egyházi communicatio⁷ gyakorlatára.

A római katolikus egyház hivatalos (liturgikus) nyelve a 3. századtól a latin nyelv. Az egyház – mint a keresztény államok alapja és fő támasza – az 1600-as évekre több, mint ezerhárom-száz esztendeje latinul misézett, írt és olvasott, illetve intézte a mindenkori világi uralkodók okleveleinek és egyéb iratainak kiállítását, Magyarországon hiteleshelyi kezelését. Tudjuk, hogy a képzett (fő)papok majd’ mindegyike tanult és tudott is latinul, s a nyelvet aktívan gyakorolta is.

Ugyanez azonban nem mondható el mindegyik korabeli fegyverforgató uraságról. Általános volt, hogy a világi urak hadilábon álltak az írás-olvasás tudományáva (példa: „Nem írok, nem olvasok, én magyar nemes vagyok...”⁸), még akkor is, ha főnemesi ranggal, és magas katonai rendfokozattal büszkélkedhettek. Azt is tudjuk, hogy a korabeli hadsereg vezényletének nyelve a német volt. (Az egyszerű katonák nyilván nem értették volna meg a latint.)

S hogy mi következik ebből? Hát épp’ ez a probléma, hogy bizonyítottan semmi... Nem tudjuk, hogy Hans Preiner báró mennyire volt iskolázott?⁹ Tudott-e írni-olvasni, pláne latinul... Nem tudni, hogy valóban ő volt-e az a kreatív katona, aki saját monogramjával jelöltette meg a győri téglákat. Azt sem tudni, hogy ha ő találta ki, hogy nevének kezdőbetűit véssék a téglávetőláda aljába, akkor ő csak az ötletgazda volt, s a betűket aztán valami írástudó rajzolta a deszkára, vagy el is tudta olvasni, amit odaírtak...

Két következtetést azonban meg merek kockáztatni ebben a bizonytalan helyzetben:

Az egyik: baron Hans Preiner inkább németül írathatta nevének kezdőbetűit; a másik: Püsky János püspök, a teológia doktora, pedig inkább latinul. Feltételezhető, hogy egy német katona inkább németül írt vagy íratott, ugyanakkor egy magyarul beszélő, de latinul írni-olvasni tudó egyházi főméltóság az írás során nem magyarul, hanem latinul nevezte önmagát, s így kézen-fekvő, hogy

5. E tanulmányban feltevésként, feltételezésként megjelölt gondolatok a Monarchia Bélyeges Téglá Gyűjtők Egyesületének több, a győri téglák eredetével foglalkozó tagjának egybehangzó, egyeztetett véleménye, illetve elképzelése, amely azonban az írott források hiányossága vagy rejthetősége miatt nem biztos, hogy megfelel a valóságnak. Egyesületünknek – többek között – kiemelt célja, hogy az ilyen kérdéseket tudományos igényű kutatómunkával alátámasztva megválaszolja. Amíg azonban egyes jelek jelentését bizonyítani nem tudjuk, addig e cikkben a megfejtéseket minden esetben csak lehetőségként és nem tényként tüntetjük föl. Olyan esetekben, amikor egyes téglájelekre több megfejtés is kínálkozik, akkor e lehetőségek mindegyikét ismertetjük.

6. A korabeli írásmód szerint.

7. communicatio: latin: kommunikáció, vagyis közlés - nem véletlenül írtuk latinul...

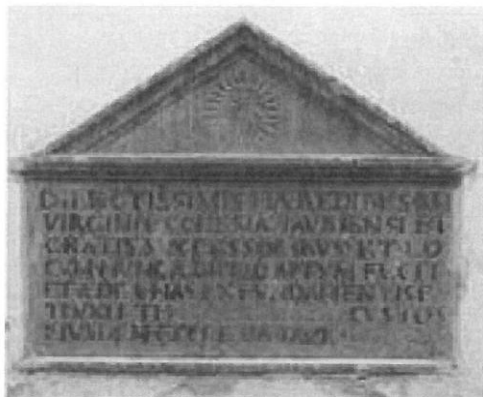
8. Lásd: Petőfi Sándor: A magyar nemes

9. Eddig nem találtunk semmiféle ráutaló anyagot vagy feljegyzést.

a téglajelek esetén is latinul örököztette meg monogramját. Ha ezt az eszmefuttatást elfogadhatónak nyilvánítjuk, akkor az IP jelzés Ioannes Püskynek, azaz Püski János püs-pöknek tulajdonítható, míg a HP jelzés Hans Preiner bárónak. Ezirányú gondolatainkat erősíti az a tény, hogy IP jelű téglát többször találtunk olyan épületekben (eredeti beépítésként), ahol a falakban GZM és GZM 1652-54, továbbá RGVM 16xx jelű téglák sorakoztak.

S mi lesz akkor Heresinczy Péter püspökkel? Sajnos az ő esetére nem tudunk bizonyított, de még csak érvekkel valószínűsített választ sem adni, de meg kell ismételni: az 1500-as évek végén az írott nyelv szinte kizárólagosan a latin volt, s ebben az esetben a vezeték és kereszt-név sorrendjének fordítva kellene állnia (Petrus Heresinczy), vagyis PH lenne a helyes írás-mód...

A győri püspökvár egyik épületének 2011. júniusi átalakítása során nagy mennyiségű, egy-mástól különböző formájú HP jelű bélyeges téglá került elő. Az épület belső falán lévő már-ványtábla szerint az épületet Thomas Balásfy alapította 1612-ben.

Az épület renoválása során mind az alapot, mind a tetőszerkezetet jelentősen megbontották, s a HP jelű téglák nem az alpból, hanem a tetőről, illetve az oromfalakból kerültek elő. Ez ugyan nem közvetlen és cáfolhatatlan bizonyíték, de szerintünk utalhat arra, hogy a HP jelű téglák nem készülhettek Heresinczy Péter püspöksége idején, 1587 és 1590 között, hiszen ak-kor az alapban is lettek volna. Ezen felül a viszonylag sokféle változatban előkerülő HP jelű téglák esetén egyetlenegy sincs olyan, ahol PH lenne a betűsorrend, pedig a betűk tükrözése több téglánál is előfordul. Az így tisztuló képből további zavar azonban, hogy a Balásfy-által alapított épületből került elő néhány olyan (fordított) HP jelű téglá, amelyen a két betű kö-zött egy kis kereszt található... Erről azonban nem lehet egyértelműen eldönteni, hogy tudatos jel, vagy csak vetőhiba, így aztán az sem bizonyítható, hogy Preiner főkapitány úr volt buzgó katolikus, vagy Heresinczy püspök úr rögzítette egyházi elkötelezettségének szimbólumát.

Meg kell jegyezni, hogy az épületet alapító Balásfy Tamás custos (örkanonok) idején Náprági Demeter volt a győri püspök (1606 és 1619 között), de – pillanatnyilag – nem ismerünk sem Balásfynak, sem Nápráginak tulajdonítható jelzéses téglát. Márpedig kézenfekvő lett volna, hogy az egyházi épületet saját készítésű és jelű téglákból építették volna... ha például műkö-dött volna abban az időben egyházi téglavető...

Preiner báró 27 évig „főkapitánykodott” Győrben, tehát bőven volt ideje a HP jelű téglák megjelöltetésére. Ugyancsak Preiner báró mellett szóló érv, hogy a győri főkapitányok – Győr stratégiai helyzetére való tekintettel – mindig koruk kiemelkedő katonai szakemberei voltak (gondoljunk csak Montecuccolira, vagy von Althanra), méghozzá lehetőség szerint udvarhű németek vagy olaszok, nem pedig rebellis magyarok. Egészen pontosan: a kor tíz – téglájával együtt – név szerint ismert győri főkapitánya közül egyetlenegy sem volt magyar (alkapitányok viszont voltak magyarok). Ezek alapján valószínűsíthető, hogy a bécsi Burgban inkább egy német katona-báróra, mintsem egy magyar püspökre bízta a kulcsfontosságú végvár építését.

Mindezen eszmefuttatás alapján azt gondoljuk, hogy a HP jelű téglák (lásd: 1-2. téglakép) Hans Preiner báró nevének monogramjait rejtik, s emiatt Heresinczy Péter püspök kizorul a betűvel jelölt téglák köréből... Előző eszmefuttatás ugyan eggyel csökkenti a tégláégetésben jeleskedő püspökök számát, de azt gondoljuk, hogy valamely tézis cáfolata legalább olyan komoly eredmény, mint valamely feltevés igazolása.

Ezután vizsgálandó az IP jelű téglá (lásd: 3-7. téglakép) eredete. A korábban már hivatko-zott, nagyszámú HP téglajel-var-iáció arra enged következtetni, hogy vagy egyszerre sok vető-ládával készítették a HP jelű téglákat, vagy időnként újabb és újabb formákat szegelték össze, újabb és újabb alakú betűmintákkal. Fenti logikai eszmefuttatás alapján nem találni logikus magyará-zatot arra, hogy egy német katonatiszt, nagyszámú német írásmódú HP téglajel-variáció mellett miért készítettett volna latin írásmódú téglát is? Ez a feltételezés sem áll megdönthetetlen lábakon, de emiatt vélhető, hogy az IP jelű téglák nem Hans Preiner nevével jelöltek.

Mivel a HP és IP jelű téglák gyakran bukkannak fel körülbelül azonos időszakban építet-ték bontása során, ezért az IP monogram feloldására olyan személyt kell keresni, amely idő-ben közel élt Preiner báróhoz. Erre a keresési feltételre adhat választ a már említett Püsky Já-nos neve, azaz latinul Ioannes Püsky győri püspök.

Lehetséges megoldási kategóriák
„Valószínűleg...” püspöki téglá 1.

szederkényi Püsky János Dr.

Élt: 1597-1657.

Győri püspök volt: 1651-1657.

Szederkényi, szegény jobbágycsalád leszármazottja, aki éles eszének – és ismeretlen patrónu-sának – köszönhetően szédítő kar-riert futott be.

Tanulmányait a kor leghíresebb hazai és külföldi jezsuita kollégiumaiban végezte. Latint, bölcsészetet, reál tárgyakat, majd teológiát hallgatott. Fiatalon hittudományi doktori címet szerzett, majd visszatért Magyarországra, ahol a katolikus egyház

szolgálatába állt. Püsky Jánost később Pázmány Péter pártfogolta. A tanult, fiatal papot udvari kanonokká nevezte ki. 25 évesen esztergomi kanonokká lépett elő. A primás személyes kíséretének tagjaként Rómában járt, ahol Pázmány a török elleni háborúhoz katonai és pénzügyi segítséget kért. Sikert ugyan nem ért el, nem úgy Püsky János! VIII. Orbán pápai kamarási és apostoli protonotáriusi címmel jutalmazta. Néhány év múlva III. Ferdinánd császár és király Püskyt csanádi püspökké nevezte ki. Hat év múlva a legnagyobb magyar egyházmegye – a váci püspökség – elöljárója lett. Ezáltal országos méltóságra is emelkedett, hiszen a mindenkori váci püspök a Magyar Tanács állandó tagjának számított. Egy év múlva már nyitrai püspök és főispán, amely címekről hajlott korára tekintettel 1648-ban lemondott. Ezután ismét váci püspökké nevezték ki. Egy év sem telt el, I. Ferdinánd császár kalocsai érsekké választotta, ugyanis a nyitrai, a váci vagy a győri püspök egyben kalocsai érsek is volt. 1650 novemberétől Draskovics György győri püspök halála után Dr. Püsky János kalocsai érsekként a főispánsággal egybekapcsolt győri püspökséget is kormányozta. 1657. március 8-án Győrben érte a halál, a székesegyház kriptájába temették el.

Dr. Püsky János győri püspöknek – feltételezhetően – az IP (Ioannes Püsky) jelű téglá tulaj-donítható különböző pontozásos illetve esetenként tükrös rövidítésként (lásd: 3-7. téglakép).

Püsky János Dr. után – közvetlenül – Gróf Széchényi György következett a győri püspöki székben.

„Biztosan...” püspöki téglák 1.

Gróf Széchényi György

Élt: 1592/1605/06-1695.

Győri püspök volt: 1658-1668.

Születésének helye és időpontja sem biztos. Valószínűleg Kiszécsényben született, egyes for-rások szerint 1592-ben, más for-rások szerint 1605-ben, vagy 1606-ban.

Az viszont bizonyos, hogy a kor átlagéletkorához képest valóságos matuzsálemnek számított, hiszen legrosszabb esetben is 89 évesen hagyta el a földi létet, de ha valóban 1592-ben látta meg a napvilágot, akkor 103 évig szolgálta az Urat, és nem utolsósorban saját családja vagyoni helyzetének és felemelkedésének megalapozását.

Köznevesi végvári családból származott, akit szülei taníttatni tudtak. Gyöngyösön és Nagyszombaton, majd a Collegium Pazmanianum-ban tanult teológiát. 1631-ben pappá szentelték, s három hónapig káplánként szolgált. Ezután esztergomi kanonok lett, majd 1643-ban csanádi, egy év múlva pécsi, 1648-ban veszprémi, majd 1658-ban győri püspök lett. Tíz év múlva 1668-ban elnyerte a kalocsai érsekséget, de megtartotta a győri egyházmegye adminisztrátori címét is. 1685. március 21-én (93 éves korában) elérte a legmagasabb magyar egyházi méltóságot: esztergomi érsekké választották. Pályafutását – anyagias szemlélete és negatív tettei ellenére – a „bökezűség és az adakozás” jellemezte. Rendkívüli módon támogatta a szerzetesrendeket és azok iskoláit. Hosszú élete során akkori mérték szerint örületes pénzeket mozgatott meg. A feljegyzések szerint főpásztori megbízatásai alatt mintegy 1.400.000 forintért vásárolt uradalmakat és ingatlan javakat, emellett több százezer akkori forintot fordított iskola és rendház-alapításra, valamint jótékonyági célokra.¹⁰ Győrtől érseki megbízatása után sem szakadt el (hiszen az egyházmegye adminisztrátora maradt). Tovább támogatta Győr városát, a katonaságot a vár bástyáinak építésével, a bencés templom és rendház bővítését, a bencés patikát, és ő alapította a Magyar Ispitát (kórház) is. 1695. február 18-án Pozsonyban érte a halál.

Széchényi György nevéhez – pillanatnyilag – három ismert jelű téglá köthető: az SG, a GSEI 1666, és a GZACEI 1669. (Lásd: 8-14. téglaképek.) Ezek feloldása: Széchényi György, Georgius Széchényi Episcopus Iauriensis, vagyis győri püspök, valamint kalocsai érseki kine-vezése után módosított jelű téglája: Georgius Zéchényi, Archiepiscopus Colocensis Episcopus Iauriensis (kalocsai érsek, győri püspök).

Széchényi György után sorrendben négy olyan egyházi elöljáró uralta a a győri püs-pökvárat (gróf Kollegrádi Kollonich Lipót, herceg Keresztély Ágost, Sinzendorff Fülöp Lajos és Groll Adolf) akiknek esetleges jelölt tégláiról pillanatnyilag semmit sem tudunk.

1743-ban azonban gróf Zichy Ferenc nyerte el a püspöki megbízatást.

10. Jezsuita kollégiumokat hozott létre Budán, Kőszegen, Esztergomban, és Pécsen. Vasváron a domonkosokat, Somogyban és Esztergomban a ferenceseket, Budán a kapucinusokat, Egerben a szervitákat, Somorján a pálosokat, Illván a trinitáriusokat, Kismartonban és Lajtahídvégen az Ágoston-rendieket telepítette le, Pozsony-ban pedig az orsolyita és clarissa-kolostorok megépítésénél segédkezett. Nevéhez fűződik még a budai papne-velde, a budai, a löcsei és a trencsényi nemes finevelde megalapítása.

„Biztosan...” püspöki téglák 2.

Zichy és vásónkeői gróf Zichy Ferenc

Élt: 1701/1783.

Győri püspök volt: 1743-1783.

Gróf Zichy Ferenc a Zemplén vármegyei Homonnán született 1701-ben, majd édesap-ja - Zichy Péter győri palotájában töltötte gyermekéveit. A gimnáziumot Pozsonyban és Győrben végezte el, majd bölcséletet tanult Alamóban és a Pázmáneumban. 1719-ben (18 évesen!) már szerencsi apát volt, majd 1724-ben szentelték pappá. Egy év múlva nagyvárad, majd esztergomi kanonok, 1731-től nyitrai főesperes, majd vágújhelyi prépost. 1742-ben botyrai¹¹ püspök, majd 1743-ban győri megyéspüspöki kinevezést, majd fél év múlva ennek megerősítését nyerte el, s egyben ő lett Győr Vármegye főispánja. Szinte az egész megye magán viseli Zichy Ferenc fejlesztő munkáját. Működése idején építették vagy újjították fel az egyházmegye templomainak több, mint felét. Győrben 20.000 rajnai forintért megváltotta a katonaságtól a Püspökvárat, s további 15.000 forintért felújította azt. Egyházi jövedelmein kívül családja magánvagyonából mintegy 600.000 forintot fordított egyházi célokra. Helyre-állította és felszenteltette a székesegyházat valamint a földrengésben megrongálódott szemináriumot. A jezsuita kollégiumra emeletet építtetett. Szombathelyen új gimnáziumot létesített. Elősegítette az orsolyiták, az irgalmasok, a kapucinosok, a piaristák magyarországi letelepedését, Győr-Nádorvárosban a kamillánosok központjához nyújtott támogatást. 1774-ben tartotta aranymisés jubileumát, mely alkalomból Mária Terézia saját kezűleg készített neki aranyozott díszöltözetet. Széleskörű építkezéseihez – megszerezte – nagy mennyiségű téglára volt szüksége. Ennek elősegítésére 1741-ban a győri egyház visszaperelte a hadsereg által lefoglalt és működtetett eredetileg egyházi tégláégetőket, s újra használatba vette azokat. Feljegyzések tanúsága szerint Pér község bírása elszámolást készített Zichy püspöknek a falubeli égető működéséről. 1873. június 8-án, Győrben érte a halál. Kívánságára szívét a mosonszentmiklósi – általa emeltetett – templomba, míg holttestét a győri székesegyház kegyoltára alá temették.

Neki tulajdonított téglajelek: a CZEI, CFZEI, CIZEI (és ezek keveredett változatai) + évszám jelzésű kétsoros téglák (lásd: 15-22. téglaképek), amelyek között akad olyan, amelyen a rövi-dítés olvasható a felső sorban, míg az évszám a másodikban, és van olyan is, amelyeken fordított a sorrend. Problémát okoz, hogy jelentős mennyiségben ismerünk olyan téglákat, amelyek – az évszám és az EI rövidítés (Episcopus Iauriensis) alapján – egyértelműen gróf Zichy Ferenc püspök működése alatt készültek, de a betűjelzéseknél a keresztnév jele nem „F”, hanem I. A rövidítések feloldása: Comes Zichy Episcopus Iauriensis, Comes Franciscus Zichy Episcopus Iauriensis, vagyis gróf Zichy (Ferenc) Győr Püspöke. A CIZEI „I” betűje kérdéses. Nem tudni, hogy elírásról vetőláda-hibáról, vagy esetleg valami másról van szó.

„Biztosan...” püspöki téglák 3.

Fengler József

Élt: 1733-1802.

Győri püspök volt: 1787-1802.

Christian Joseph Fengler Ausztriában, Bécs városában született. Gimnáziumi tanulmányait ugyanitt végezte, majd 1751-ben belépett a piarista rendbe. 1769-től a bécsújhelyi katonai akadémia tanára volt, majd II. József parancsára 1786-tól a melki kolostor kormányzója commendatárius apátként. Valóságos belső titkos tanácsosi rangot nyert el, majd a királytól 1787-ben győri püspöki kinevezést kapott. Az egyházmegye vezetőjeként hunyt el 1802-ben.

Tanár és költő volt, így pártfogolta a tehetséges embereket, és a tudomány is érdekelte. Ő segítette Révai Miklós előmenetelét, részt vett az országgyűlések jogalkotó munkájában, emellett azonban gyakorlatias célok elérését is segítette: a fertőszentmiklósi tűzvész után saját költségén ásatott illetve robbantott kutatót a falu sziklájába, valamint több köz-, és magán-épület is neki köszönheti elkészültét. A Győrben működő tégláégető is emléket állított neki, hiszen különböző jelzéssel és évszámokkal ellátott téglákat tulajdoníthatunk neki, bár nevére utaló jelzésekkel Győrtől távolabbi településeken is találkozhatunk. Ilyenek az IFEI és a CIFEI + évszámmal el-

látott téglák (lásd: 23-26. téglaképek). A betűjelek feloldása: IFEI: Iosephus Fengler Episcopus Iauriensis (Fengler József Győr Püspöke), illetve CIFEI: Christianus Iosephus Fengler Episcopus Iauriensis (Fengler József Keresztély, Győr Püspöke). A jelenleg ismert, nevéhez köthető téglák évszámai: 1789, 1795 és 1798.

11. Botyra: történetileg nem bizonyítható püspökség. Püspöki címét viselte 1734-ben gróf Zichy Ferenc. Magyar Katolikus Lexikon.

1802-ben Győrben halálozott el, a székesegyház kriptájába temették.

1802 és 1806. között üres a győri püspöki székhely, hamarosan azonban Vilt József Ignácot iktatják be a püspöki hivatalba.

„Talán...” püspöki téglák

Vilt József Ignác

Élt: 1738-1813.

Győri püspök volt: 1806-1813.

Vilt József Ignác Esztergomban született, gimnáziumi tanulmányait szülővárosában végezte. 1754-ben a Pázmáneum papnövendékévé vált, majd 1761-ben szentelték pappá. Pesten lett káplán, majd többszöri tüdővérzése miatt visszakérült Esztergomba, és főszentszéki jegyzőként dolgozott, majd a gróf Forgách illetve a gróf Haller háznál nevelősködött. 1768-ban Vadkert plébánosa, tíz év múlva pozsonyi kanonok és a nagyszombati konviktus rektora lett. 1779-ben esztergomi kanonok, majd 1784-ben szentbenedeki prefektus, 1786-1807. között érseki helynök. 1800-ban belgrád-szendrói püspökké, majd egy év múlva nyitrai püspökké szentelték. Nyitrai munkássága során visszaszerezte a Pázmáneum vagyonát, az Emericanumot és a nagyszombati szemináriumot. 1806-ban a király győri püspökké nevezte ki. Napóleon hódítása alatt végig Győrben maradt, s a francia megszállás idején segítette a várost. Találkozott Napóleonnal is: a győrzámolyi túszként összegyűjtött férfiakat személyesen kérte ki a francia császártól. Jótékonyágáról is híres volt, mintegy 94.000 akkori forinttal segítette a rászorulókat. 1813. október 5-én halálozott el Rákoson (Fertőrákos, Sopron várme-gye).

Vilt József püspökhöz pillanatnyilag két téglajelel – a WJ és JW jelzésűeket (lásd: 27-29. tég-laképek) – köti „kollektív tudatunk”, de hangsúlyozzuk, hogy ez csak feltételezés, amelynek helyességét bizonyítani, vagy cáfolni eddig nem sikerült. Szembetűnő probléma, hogy Vilt József neve mindenütt szimpla „V” betűvel látható, illetve olvasható, kivéve pont’ a neki tulajdonított téglakon. Ezt a nehézséget azonban az alábbi módon lehetséges feloldani: A WJ és JW jelzésű téglák több alkalommal kerültek elő olyan épületekből, amelyekben az 1800-as években készült téglák is jelen voltak (pl. 1812-es évszámú, 18GV36 illetve 38, és 18R39 jelű, stb.). Ekkor a város döntően német volt, s Raab névvel illették. Ezt igazolja a 18R39 jelű téglán, amelyben az „R” betű Raab-ot jelent. Ezzel párhuzamosan élt ugyanakkor az 18GV36 illetve 38-as téglán, melyben a betűk Győr Várost jelentettek, a számok pedig a téglavetés évét. Könnyen elképzelhető, hogy valamely akkori téglásmester német ajkú volt, ezért a láda aljába németül róta be a püspök nevét jelző betűket. Ekkor pedig teljesen jogos a „W” betű jelenléte, hiszen a püspök nevét Vilt Józsefnek írták, és magyarul Vilt-nek mondták, németül viszont „Filt”-ként hangzott volna. Ezért – a német betűrend szerint – logikus, hogy a püspök veze-téknevét „Wilt”-ként írták illetve mondták, s így már érthető, hogy miért van a téglán W betű. A E logika alapján a JW rövidítés pedig – nyilvánvalóan – Joseph Wilt-et jelenthet. Fontos megemlíteni, hogy az előbbi eszmefuttatás egyelőre lehetőség, teória, és pillanatnyilag nem sikerült sem kétséget kizáróan bizonyítani, sem cáfolni.

Vilt József halála után ismét olyan püspökök következtek a győri egyházmegye élén, akiknek esetleges jelölt tégláiról pillanatnyilag nincs tudomásunk: herceg Schwazenberg Ernő (1819-1821), Juranits Antal (1825-1837), Sztankovits János (1838-1848), Karner Antal (1850-1856) és Simor János (1857-1867). Két év szünet után Zalka Jánost nevezték ki püspökké.

„Biztosan...” püspöki téglák 4.

Dr. Zalka János

Élt: 1820-1901.

Győri püspök volt: 1869-1901.

Zalka János (gombai és marcsa-magyari) Veszvényben született nemes iparos szülők fiaként. A gimnáziumot Győrben, majd Sopronban végezte el. 1838-ban fölvevették Esztergomba a növendék papok közé, majd a pozsonyi papneveldebe került. Egy év múltán már Nagyszombat-ban tanult bölcséletet, két év múlva pedig a bécsi Pazmaneumban teológiát hallgatott. 1846-ban pappá szentelték, s Kőhíd-Gyarmaton, majd Dorogon volt segédlelkész. Eközben felvételt nyert a bécsi Augustineumba, ahol teológiai doktori címet szerzett. 1848 nyarán visszatért Magyarországra, s Pesten segédlelkészként szolgált. 1849 októberében Esztergomban egyházi tanárként tevékenykedik, majd 1859-től esztergomi kanonok. 1864-ben a pápa udvari káplánja lett, 1867-ben pedig győri megyés püspökké neveztetett ki. Ugyanezen évben a római pápa trónálló főpapjává nevezte ki, Róma városa pedig római gróffá emelte. 1876-ban a Monarchia valóságos belső titkos tanácsosává avatták. 1901. január 16-án Győrben szolgáltatta magához az Úr.

Jelentős kulturális tevékenységet is folytatott, nevéhez fűződik a Katholikus Néplap, a Reli-

gio, dolgozott az Egyetemes Nagy Encyclopédia szerkesztésén, tovább számos vallási tárgyú könyve jelent meg nyomtatásban.

Dr. Zalka János püspökhöz jelenleg kétfajta jelölt téglát tudunk kapcsolni, a ZJ illetve a ZJ 1869 jelzésűt (lásd: 30-33. téglakép).

„Várunk még...” püspöki téglák

Pillanatnyi ismereteink szerint nem tudunk további olyan győri püspökről, akinek nevéhez jelölt téglát kötődik, pontosabban ilyen téglát nem ismerünk. Bízunk benne, hogy az idők folyamán tovább bővül ez a kör. Erre példa Zalka János este, hiszen a ZJ monogram megfejtését csak az 1869-es évszámmal ellátott téglát megtalálása után sikerült megfejteni, s ez mindössze két évvel ezelőtt történt.

Vannak azonban olyan püspökök, akiktől még „várunk téglát”...

Ilyen például herceg Keresztély Ágost, aki 29 éven át volt a győri egyházmegye első embere 1696-tól 1725-ig. Nehezen hihető, hogy a török megszállás utáni, majd 30 éves püspöksége idején egyetlenegy téglát sem jelöltek az ő nevére utalóan, mikor előtte erre már akadt példa Széchényi György személyében. Azért is hiányzik győri püspöki téglája, mert esztergomi érseksége idejéről ismerünk CA jelű (németül: Christian August von Sachsen-Zeitz, latinul: Christianus Augustus) primási téglát.

Ugyancsak várakozással tekintünk Herceg Schwarzenberg Ernő időben ugyan nem hosszú, 3 éves (1819-21) püspökségére, hiszen az egyházmegyei feljegyzések szerint 200.000 forintnyi költséggel tataroztatta a győri Püspökvárat...

„Mégsem...” püspöki téglák

Végezetül tudomásunk van olyan tégláról is, amit általában győri püspöki téglának tartanak, ennek ellenére mégis úgy gondoljuk, hogy ezek a téglák nem győri püspöki téglák. Pillanatnyilag két egymáshoz hasonlító téglajel jelentését sikerült újonnan megfejteni: a viszonylag gyakran előforduló, 1600-as évekbeli téglának tartott DMoL jelűt, és az eddig mindössze néhány darabban előkerülő DMO jelzésű téglát (lásd: 34-36. téglakép).

A győri egyházmegye püspökeinek névsorát vizsgálva kézenfekvőnek tűnik, hogy e téglák esetében Dallos Miklósról van szó, hiszen a kezdetektől megegyeznek. A DMoL jel esetén az „o” betűre még „kitalálható” az „ordo” vagyis a „rend” szó, s csak ezután áll meg a tudomány, mivel az „L” betűvel nem sikerül mit kezdeni. A szintén néhány éve előkerült DMO jel esetén pedig az „O” betű – ilyen formában – értelmetlen. Emiatt aztán célszerűnek tűnt más megoldás után nézni. S aki keres, az talál...

A győri várkapitányok tégláit elemezve több korabeli feljegyzésben olvasható, hogy Raimund Graf von Montecuccoli 1661-és 1680 között volt győri főkapitány. Győrben ugyan ritkán tar-tózkodott, főkapitányi címét azonban haláláig megtartotta. Helyette főkapitány helyettesek (alkapitányok) látták el a főkapitányi feladatokat. Az alkapitányokat latinul vicegeneralis lauriensis-nek, németül pedig Oberstleutnant in Raab-nak azaz győri alezredesnek nevezték. Több feljegyzés utal arra¹², hogy 1654 és 1685 között Győrben szolgált Daniel Müller (Mil-ler) alezredes, vagyis oberstleutnant. Feljegyzés van arról is, hogy 1657 áprilisától 1658 elejéig a főkapitányi feladatokat Esterházy János magyar és Daniel Müller német vicegenerálisok lát-ták el.

Ebből már egyenesen következhet a helyesnek tűnő megfejtés: a DMoL Daniel Müller oberstleutnant-ot jelent, így bátran és büszkén helyezhetjük el az 1600-as téglák gyűjtemé-nyébe. Sajnálatos viszont, hogy e megfejtéssel újabb püspököt zártunk ki az esetleges téglajel-tulajdonosok közül, hiszen fenti eszmefuttatás miatt a DMoL jelzésnek nincs köze Dallos Miklós püspökhöz. E megfejtés alapján nagy a valószínűsége, hogy a DMO jel ugyanezt je-lenti, csak rövidebben.

„Jó lenne, ha...” püspöki téglák

Van olyan győri téglát, amely különösen sok fejtörést okoz egyesületünk tagjainak, mivel – sajnos – a mai napig nem sikerült megnyugtatót megfejtést találni jelzésére. Rendszeresen elő-kerül olyan épületeknél, amelyeket az 1600-as, 1700-as években építettek, s rendszeresen olyan téglák közül fordul ki, amelyek az 1600-as évekre utaló monogramokat, illetve évszámokat viselnek magukon. Olyan bontásokon, ahol néhány darabnál több RGVM, GZM, DLMDG, L vagy LMLVB jelű, akár másodbeépítésű téglát kerül elő, ott szinte biztosan bele-botlunk néhány L.J jelű téglába is (lásd: 37. téglakép). Így, ilyen írásmóddal, amint e szöveg-ben látható, mai betűtípusával Times New Roman Italic nevezhető stílussal.

Hosszú éveken át az L.J jelű téglát csak így, ebben a formában volt ismeretes. A közelmúltban azonban – a jelenlegi tulajdonos közlése szerint – a véneki templom restaurálásából, illetve egy egyházi melléképületből származó, több, bizonyítottan középkori, illetve az 1600-as, 1700-as évekbeli téglát került elő (kannelúrázott, GZM, Placido Magger Archiabbas). Dr. Herczig Béla, és Nagy Péter társunk a szomszédos telken összerakott téglák között talált egy olyat (lásd: 38. téglakép), ami komolyan elgondolkodtat bennünket az L.J jelentésével kapcsolatban. A téglának két jelzése is van: az új jele R A, míg régi jele L.J. Ez úgy lehetséges, hogy valaki – pillanatnyilag ismeretlen módon – hozzájutott a régi L.J jellel ellátott vetőládá-hoz, s annak aljába belefარagta az új, R A monogramot úgy, hogy a téglát száznyolcvan fokos elfordítása után az L.J jelzés továbbra is egyértelműen látható. Hogy mi következik ebből? Bizonyítottan semmi. De Vének község honlapján olvasható, hogy: „1634-ben készül el a véneki templom harangja.” Később pedig: „1737-ben készült el a Nepomuki Szent János templom, melyet az 1800-as évek végén szétbontottak. Helyére 1906-ban épült fel az új, ma is fennálló templom.” Ez legalább három templomot jelent (úgy tűnik, Véneken rugalmasan

12. Forrás: Pálffy Géza: Történelmi Szemle 1997. 2. szám

ke-zelték a templomok építését-bontását). Az 1634-es templom építéséről nem találtunk forrást. Az 1737-re elkészült templomnál azonban már jelentős mennyiségű jóval korábban készített téglát is felhasználtak, valószínűleg ezekből találták meg a fentieket a gyűjtőtársak.

Ezen tapasztalati tények alapján gondoljuk azt, hogy az L.J jelű téglá 1737 előtti, még inkább azonban jóval korábbi, s (szerintünk) legalább az 1600-as évek tájékán készülhetett. Ilyen monogrammal korabeli várkapitányt nem ismerünk, tehát a „testest” nem közöttük kell keres-ni. A győri püspökök listájában viszont akad ilyen név: Liszthy János. Ha ez a lehetőség igaz lenne, akkor nagyot fordulna a jelenleg ismert és általánosan elfogadott győri tégláégetés tör-ténelme. Mivel ezt a lehetőséget egyelőre nem sikerült sem bizonyítani, sem cáfolni, ezért az L.J téglajel báró Liszthy Jánosnak tulajdonítását pillanatnyilag csak egy „de jó lenne, ha...” sóhaj után szabad leírni.

Báró Liszthy János

Élt: ?-1577.

Győri püspök volt: 1572-1577.

Liszthy János (Lishti, Listi, Listius), Nagyszében városában született, születési idejéről azonban nem maradt feljegyzés. Apja – Liszthy Kristóf – III. Frigyes német császár hadvezére volt. Tanulmányairól nincs tudomásunk, annyi biztos, hogy ifjoncként Izabella királynő ud-vartartásába került, ahol a királynő titkárává fogadta. 1552-ben Oláh Miklós esztergomi érsek udvarába ment szolgálatra, egy év múlva pedig Bécsben, a magyar kancellária felügyelője és titkára volt. 1554-ben nemeslevelet (köpcsényi báró) s egyben erdélyi birtokot kapott. 1555-ben már a király titkára volt, s ugyanezen évben meg is házasodott. 1561-ben felesége meg-halt, így Liszthy három kisgyermekkel özvegyen maradt. Világi hivatalának megtartása mel-lett papnak állt. 1568-ban veszprémi püspökké és egyben alkancellárrá nevezték ki. Az 1569. évi országgyűlésen elsőként beszélt magyarul a király előtt. Később a király felszólította, hogy szenteltesse magát pappá. A fenti képen látható aláírás – kétséget kizáróan – Liszthy János kézjegye, veszprémi püspöksége idejéből. További életéről így ír a krónikás¹³

Érdemes egy pillantást vetni az aláírására, mert a János majdnem németül (Johannes lenne), míg a vezetéknev majdnem latinul íródott, a „nemmagyar” szokás szerint, vagyis elől van a keresztségben kapott név, és hátul a családnév. A János ugyanis latinul Ioannes lenne, a Liszthyus pedig Lishtyus vagy Lishtius – de mindenképpen z betű nélkül. E találgatásra azonban van kézenfekvő válasz. Liszthy János – írni tudó – püspökként és kancellárként egészen biztosan tudta, hogy miért így írta a nevét. Ez az írásmód azért lehet érdekes számunkra, mert az L.J jelű téglá esetében – ha tényleg Liszthy Jánosé lenne – akkor fordított sorrendben kel-lene állni a betűknek: akár Ioan, akár Johannes vagy Ioannes is legyen, az biztos, hogy a Liszthy családnév kezdőbetűjének a jel végén kellene állnia. Csakhogy: ott van a katolikus enciklopédia feljegyzése, miszerint éppen pont Liszthy János volt az, aki első alkalommal be-szélt a német anyanyelvű magyar király előtt magyarul... Tehát ha valóban Liszthy téglájáról van / lenne szó, akkor fentiek alapján nem lenne meglepő, ha téglájára a magyar írásmód sze-rint vésette monogramját.

Van tehát egy győri püspöki téglasor is. Kevés is, hiányos is, egyelőre...

Az esszében bemutatott téglák képeit az alábbi gyűjtők bocsátották rendelkezésre:

Cseh István: 24.
Dr. Herczig Béla: 3,6,7,10,12,15,16,17,19,20,21,38.
Halász Imre: 22.
Nagy Péter: 36.

A külön nem jelölt képeket szerzőként Dr. Szűcs István készítette.

A 14. sorszámú téglá (GZACEI 1669) Csitár István, a 25., 26. sorszámú (IFEI 1798) Stier László szíves ajándéka.

33. LISZTHY JÁNOS, a' Veszprémi Püspökségből 1570-ben a' Győribe áttalálköltözköd-vén, a' Fő-Ispányságba nagy pompával beiktatott 1573-ik esztendőben; Fő Cancellarius-sá is lett. Meghalálozott Prágában, a' hová Rudolf Császárt kísérte vala 1578-dikban.

13. Győr Vármegye Fő Ispányairól értekezik CZECH JÁNOS, Szabs' Kir. Győr Városa Tanácsosa

GZM 1648 – Graf zu Mansfeld várkapitány, Lh: Győr coll: Pesti Sz.
Mansfeld, Captain of Győr Castle

GZM 1648 – Graf zu Mansfeld várkapitány, Lh: Győr coll: Albert Zs.
Mansfeld, Captain of Győr Castle

GZM 1654 – Graf zu Mansfeld várkapitány, Lh: Győr, coll: Albert Zs.
Mansfeld, Captain of Győr Castle

GZM – Graf zu Mansfeld várkapitány, Lh: Győr, coll: Németh A.
Mansfeld, Captain of Győr Castle

GZM 1655 – Graf zu Mansfeld várkapitány, Lh: Győr, coll: Albert Zs.
Mansfeld, Captain of Győr Castle

GZM – Graf zu Mansfeld várkapitány, Lh: Győr-Károlyháza, coll. Herczig B.
Mansfeld, Captain of Győr Castle

DLMDG 1658 – Don Luigi Marchese de Gonzaga várkapitány, Lh: Győr, coll:
Albert Zs.
Don Luigi Marchese de Gonzaga - Captain of Győr Castle

DLMDG 1658 – Don Luigi Marchese de Gonzaga várkapitány, Lh: Győr, coll: Németh A.

Don Luigi Marchese de Gonzaga - Captain of Győr Castle

RGVM 1672 – Raymund Graf von Montecuccoli (1609-1680) várkapitány, Lh: Győr, coll: Rozgonyi Z.

Graf von Montecuccoli - Captain of Győr Castle

RGVM 1673 – Raymund Graf von Montecuccoli (1609-1680) várkapitány, Lh: Győr, coll: Albert Zs.

Graf von Montecuccoli - Captain of Győr Castle

RGVM 1676 – Raymund Graf von Montecuccoli (1609-1680) várkapitány, Lh: Győr, coll: Albert Zs.

Graf von Montecuccoli - Captain of Győr Castle

RGVM 3661 (tükrös) – Raymund Graf von Montecuccoli (1609-1680) várkapitány, Lh: Győr, coll: Albert Zs.

Graf von Montecuccoli - Captain of Győr Castle - mirrored

RGVM 1661 – Raymund Graf von Montecuccoli (1609-1680) várkapitány, Lh: Győr, coll: Szűcs I.

Graf von Montecuccoli - Captain of Győr Castle

RGVM 1669 – Raymund Graf von Montecuccoli (1609-1680) várkapitány,
Lh: Győr, coll: Rozgonyi Z.
Graf von Montecuccoli - Captain of Győr Castle

PHMVB 1684 – Prinz Hermann Markgraf von Baden (1628-1691)
várkapitány, Lh: Győr, coll: Dibusz F.
H. von Baden - Captain of Győr Castle

LMLVB 1706 padlástégla – Ludwig Markgraf Landherr Von Baden - Lajos badeni örgróf (1655-1707) várkapitány; Lh: Győr, coll: Albert Zs.
L. von Baden earl - Captain of Győr Castle - attic brick

LMLVB – Ludwig Markgraf Landherr Von Baden - Lajos badeni örgróf (1655-1707) várkapitány; Lh: Győr coll: Pesti Sz.
L. von Baden earl - Captain of Győr Castle - attic brick

LMLVB kutyanym – Ludwig Markgraf Landherr Von Baden - Lajos badeni örgróf (1655-1707) várkapitány; Lh: Győr coll: Pesti Sz.
L. von Baden earl - Captain of Győr Castle (with a dog footprint)

L kereszt és korona – Ludwig Markgraf Landherr Von Baden - Lajos badeni örgróf (1655-1707) várkapitány; Lh: Győr, coll: Albert Zs.
L. von Baden earl - Captain of Győr Castle

L kör korona – Ludwig Markgraf Landherr Von Baden - Lajos badeni örgróf (1655-1707) várkapitány; Lh: Győr, coll: Albert Zs.
L. von Baden earl - Captain of Győr Castle

L kör korona – Ludwig Markgraf Landherr Von Baden - Lajos badeni örgróf (1655-1707) várkapitány; Lh: Győr, coll: Dibusz F.
L. von Baden earl - Captain of Győr Castle

DMOL (tükrös) – Daniel Müller Oberstleutnant, Daniel Müller alezredes
Lh: Győr, coll: Albert Zs.
Lieutenant Colonel Daniel Müller

SGGVH korona 1715 – Siegbert General Graf von Heister (1646-1718)
várkapitány, Lh: Győr, coll: Albert Zs.
S. von Heister - Captain of Győr Castle

SGGVH korona 1717 – Siegbert General Graf von Heister (1646-1718)
várkapitány, Lh: Győr, coll: Albert Zs.
S. von Heister - Captain of Győr Castle

SGGVH korona 1717 – Siegbert General Graf von Heister (1646-1718)
várkapitány, Lh: Győr, coll: Németh A.
S. von Heister - Captain of Győr Castle

SGIVH korona 1710 – Siegbert General Infantiere von Heister (1646-1718) várkapitány, gyalogsági főparancsnok, Lh: Győr, coll: Albert Zs.
S. von Heister - Captain of Infantry - Győr Castle

SGIVH korona 1709 – Siegbert General Infantiere von Heister (1646-1718) várkapitány, gyalogsági főparancsnok, Lh: Győr, coll: Albert Zs.
S. von Heister - Captain of Infantry - Győr Castle

AFK – Andreas Freiherr Komandant császári lovas tábornok (1522 - 1592);
Lh: Győr, coll: Albert Zs.
A. Freiherr - Imperial Equestrian General in Győr

LRH – Lorenz Révay Hauptmann - Révay Lőrinc parancsnok (1538-1598),
Lh: Győr, coll: Albert Zs.
L. Révay - Commander in Győr Castle

LRH – Lorenz Révay Hauptmann - Révay Lőrinc parancsnok (1538-1598),
Lh: Győr, coll: Albert Zs.
L. Révay - Commander in Győr Castle

GGCVA 1737 – Graf Gundaker Cavaliere von Althann (1665-1747)
várkapitány, Lh: Győr, coll: Németh A.
G. von Althann - Captain of Győr Castle

GGCVA 1739 – Graf Gundaker Cavaliere von Althann (1665-1747)
várkapitány, Lh: Győr, coll: Rozgonyi Z.
G. von Althann - Captain of Győr Castle

GGCVA 1741 – Graf Gundaker Cavaliere von Althann (1665-1747)
várkapitány, Lh: Győr, coll: Pesti Sz.
G. von Althann - Captain of Győr Castle

GGCVA 1742 – Graf Gundaker Cavaliere von Althann (1665-1747)
várkapitány, Lh: Győr, coll: Pesti Sz.
G. von Althann - Captain of Győr Castle

GGCVA 1729, padlástégla – Graf Gundaker Cavaliere von Althann (1665-1747) várkapitány, Lh: Győr, coll: Dibusz F.
G. von Althann - Captain of Győr Castle - attic brick

Habsburg címer pólya eleme: A várépítést nagyrészt az Alsó-Ausztriai rendek és az uralkodó finanszírozták (16. század második fele);
Lh: Pázmándfalú (Győri bontás), coll. Herczig B.
Element of the Habsburg coat of arms: The construction of the castle was mainly financed by the South Austrian governors and majesties (second half of the XVI. century);

Habsburg címer pólya eleme: A várépítést nagyrészt az Alsó-Ausztriai rendek és az uralkodó finanszírozták (16. század második fele);

Lh: Győr, coll. Albert Zs.

Element of the Habsburg coat of arms: The construction of the castle was mainly financed by the South Austrian governors and majesties (second half of the XVI. century);

HP – Hans Preiner - Báró Hans Preiner freyherr von Stübing (1570-1632)

várkapitány, Lh: Győr, coll: Dibusz F.

Hans Preiner baron - Captain of Győr Castle

PH – Hans Preiner - Báró Hans Preiner freyherr von Stübing (1570-1632)

várkapitány, Lh: Győr, coll: Dibusz F.

Hans Preiner baron - Captain of Győr Castle

PH – Hans Preiner - Báró Hans Preiner freyherr von Stübing (1570-1632)

várkapitány, Lh: Győr, coll: Németh A.

Hans Preiner baron - Captain of Győr Castle

DMO - Daniel Müller Oberstleutnant, Daniel Müller alezredes

(következtetések alapján), Lh: Győr, coll: Dibusz F.

Lieutenant Colonel Daniel Müller (based on conclusions)

FZL - Fürst zu Lichtenstein - Maximilian von und zu Liechtenstein Miksa
várkapitány (1578-1643), Lh: Győr, coll: Németh A.

M. Liechtenstein - Captain of Győr Castle

PZ 1676 – Paulus Zichy – Gróf Zichy Pál (1645-1684) a győri várórség
parancsnoka – Lh: Mosonmagyaróvár, coll. Albert Zs.
Paulus Zichy earl (1645-1684), commander of the Győr castle guard

DSAA – Daniel Somogyi ArchiAbbas (1720-1801) - Szent Benedek-rendi főapát

Dániel Somogyi (1720-1801) archbishop, The Society of Saint Benedictus; Lh: Pannonhalma, coll. Albert Zs.

1774 – Somogyi Dániel idejéből, Lh: Pannonhalma, coll. Herczig B.
From Somogyi Dániel's time, Saint Benedictus Abbey

AEKAA – Aegidius Karner ArchiAbbas (1662-1708) - Karner Egyed Szent Benedek-rendi főapát

Egyed Karner (1662-1708) archbishop, The Society of Saint Benedictus; Lh: Pannonhalma. coll. Herczig B.

CSM – Conventus Sancti Martini – Szent Márton-hegyi Gyülekezet (következtetések alapján)

St. Martin's Hill Church (based on conclusions); Lh: Győr, coll. Herczig B.

AABB – ArchiABBatia - Szent Benedek-rendi Főapátság; Lh:

Pannonhalma, coll. Herczig B.

Archabbey, The Society of Saint Benedictus

AB – Abbatia - Szent Benedek-rendi Apátság; Lh: Pannonhalma, coll. Albert Zs.

Abbey, The Society of Saint Benedictus

AB – Abbatia - Szent Benedek-rendi Apátság; Lh: Felpéc, coll. Herczig B.

Abbey, The Society of Saint Benedictus

PAX (padlástégla) – Béke, a Szent Benedek-rendi címer felirata;
Lh: Győr, coll. Albert Zs.
Peace (attic brick) – Text from the Saint Benedictus coat of arms

PAX – Béke, a Szent Benedek-rendi címer felirata;
Lh: Győr, coll. Herczig B.
Peace – Text from the Saint Benedictus coat of arms

XAP – Béke, a Szent Benedek-rendi címer felirata;
Lh: Győr, coll. Herczig B.
Peace (mirrored) – Text from the Saint Benedictus coat of arms

PAX – Béke, a Szent Benedek-rendi címer felirata;
Lh: Pannonhalma, coll. Pesti Sz.
Peace – Text from the Saint Benedictus coat of arms

PFIG – Pannonhalmi Főapátsági Téglagyár (sérült vetősablon),
Lh: Lázi, coll. Herczig B.
Pannonhalma Archabbey Brick Factory

PFTG – Pannonhalmi Főapátsági Téglagyár,
Lh: Pannonhalma, coll. Herczig B.
Pannonhalma Archabbey Brick Factory

APM – Andreas Placido Magger - Magger Placid (? -1667), Szent
Benedek-rendi főapát
Andreas Placid Magger (? -1667) archbishop, The Society of Saint
Benedictus; Lh: Vének, coll. Herczig B.

MK – Káldy Mihály (? -1641) – A győri Székeskáptalan Nagyprépostja
(következtetések alapján)

Mihály Káldy (? -1641), Great Provost of the Győr Cathedral Chapter
(based on conclusions); Lh: Győr-Károlyháza, coll. Herczig B.

DRSM – Dominium Religionum Sancti Martini – Szent Márton-hegyi
Egyházi Uradalom

St. Martin's Hill Ecclesiastical Estate; Lh: Győr, coll. Truka I.

MSRD (tükrös) – Dominium Religionum Sancti Martini - Szent Márton-
hegyi Egyházi Uradalom; Lh: Győr, coll. Herczig B.

Mirrored - St. Martin's Hill Ecclesiastical Estate

18FA82 – FőApátság, Lh: Vámoszabadi, coll. Herczig B.

Archabbey, The Society of Saint Benedictus

FA – FőApátság, Lh: Pannonhalma, coll. Herczig B.

Archabbey, The Society of Saint Benedictus

1867 – Főapátsági téglagyár; Lh: Écs, coll. Herczig B.

Archabbey Brick Factory

Krisztus 3 szege – A Jezsuita rend címerében szereplő három szeg
Krisztus keresztre feszítésére emlékeztet. – Lh: Győr, coll. Truka I.

The Jesuits – the Society of Jesus coat of arms contains three nails,
reminiscent of the crucifixion of Christ

Krisztus 3 szege – A Jezsuita rend címerében szereplő három szeg Krisztus keresztre feszítésére emlékeztet. – Lh: Győr, coll. Albert Zs.
The Jesuits – the Society of Jesus coat of arms contains three nails, reminiscent of the crucifixion of Christ

Krisztus 3 szege – A Jezsuita rend címerében szereplő három szeg Krisztus keresztre feszítésére emlékeztet. – Lh: Győr, coll. Szúcs I.
The Jesuits – the Society of Jesus coat of arms contains three nails, reminiscent of the crucifixion of Christ

SZBR 1941 – Szent Benedek Rend, Lh: Pannonhalma, coll. Herczig B.
The Society of Saint Benedictus

SZBR 1942 – Szent Benedek Rend, Lh: Pannonhalma, coll. Albert Zs.
The Society of Saint Benedictus

AABB kerítésfedő – ArchiABBatia - Szent Benedek-rendi Főapátság
Archabbey, The Society of Saint Benedictus; Lh: Pannonhalma, coll: Csorba G.

CIFEI 1789 – Christianus Iosephus Fengler Episcopus Iauriensis -
Fengler József Keresztély (1733-1802) Győr Püspöke
József Fengler (1733-1802) Bishop of Győr; Lh: Győr, coll: Szúcs I.

GSEI 1666 – Georgius Széchenyi Episcopus Iauriensis - Széchenyi
György (1592-1695) Győr Püspöke
György Széchenyi (1592-1695) Bishop of Győr; Lh: Győr, coll: Szúcs I.

1774 CIZEI – Comes (?) Zichy Episcopus Iauriensis - Gróf Vásonkeői Zichy Ferenc (1701-1783) Győr Püspöke;
Lh: Lébény, coll. Albert Zs.
Ferenc Zichy earl (1701-1783), Bishop of Győr

ECFZ 1779 – Episcopi Comes Franciscus Zichy - - Gróf Vásonkeői Zichy Ferenc (1701-1783) Győr Püspöke; Lh: Vaszar, coll: Dibusz F.
Ferenc Zichy earl (1701-1783), Bishop of Győr

ZJ 1869 – Zalka János (1820-1901) Győr Püspöke, Lh: Győr, coll. Pesti Sz.
János Zalka (1820-1901) Bishop of Győr

SG – Georgius Széchenyi - Széchenyi György (1592-1695) Győr Püspöke,
Lh: Győr, coll: Szúcs I.
György Széchenyi (1592-1695) Bishop of Győr

GZACEI 1669 – Georgius Zecheni Archiepiscopus Colocensis Episcopus Iauriensis - Széchenyi György (1592-1695) Kalocsai Érsek, Győri Püspök, Lh: Győr, coll: Truka I. // György Széchenyi (1592-1695) Archbishop of Kalocsa and Bishop of Győr

1853 K és koszorú – Karner Antal (1794-1856) Győr Püspöke (következtetések alapján)
Antal Karner (1794-1856) Bishop of Győr (based on conclusions);
Lh: Győr, coll: Dibusz F.

IHS – Több értelmezés, a jezsuita rendben Iesus habemus socium (Jézus a mi társunk), vagy Iesus humilis societas (Jézus alázatos társasága); Lh: Győr, coll: Dibusz F. // Several interpretations, from the Jesuit society

„Iesus habemus socium” (Jesus is our companion) or „Iesus humilis societas” (Jesus’ humble company)

IHS, szív és a 3 szeg – A Jezsuita rend teljes címere: a szív, a három szeg Krisztus keresztfájából és az IHS;
The full coat of arms of the Jesuits: the heart, the three nails from the cross of Christ, and the IHS; Lh: Györsövényház, coll: Dibusz F.

WJ - Vilt József (1738-1813) Győr Püspöke, Lh: Győr, coll: Dibusz F.
József Vilt (1738-1813) Bishop of Győr

Patkóból kinövő kereszt – Magger Placid (? -1667), Szent Benedek-rendi főapát pecsétjele
Seal of Placid Magger (? -1667) archbishop, The Society of Saint Benedictus; Lh: Vének, coll: Dibusz F.

CI – Capitulum Iauriensis - Győr városának földesúri jogait a Győri Káptalan gyakorolja 1743-ig. Lh: Győr, coll: Németh A.
The Győr Chapter exercised the landlord’s rights of the city of Győr until 1743

CD kereszt 1715 – Carmelita Discalceatus – A Sarutlan Kármelita Szerzetesrend jele
The Carmelite Monastic Order; Lh: Győr, coll: Németh A.

GP 1868 – Győri Püspökség, Lh: Győr, coll. Németh A.
Bishopric of Győr

IP – Ioannes Püsky - Püsky János (1597-1657) Győr Püspöke,
Lh: Győr, coll: Németh A.
János Püsky (1597-1657) Bishop of Győr

CVI 1735 – Capitulum Venerabile Iaurinensis - Győr városának földesúri jogait a Győri Káptalan gyakorolja 1743-ig; Lh: Győr, coll: Németh A.
(következtetések alapján)
The Győr Chapter exercised the landlord's rights of the city of Győr until 1743. (based on conclusions)

1773 (tükrös) – Somogyi Dániel idejéből
Lh: Pannonhalma, coll: Csorba G.
Mirrored - From Somogyi Dániel's time, Saint Benedictus Abbey

18 FA 82 – Főapátság Pannonhalma - Lh: Vámoszabadi, coll. Herczig B.
Archabbey Pannonhalma

PAX – Béke, a Szent Benedek-rendi címer felirata;
Lh: Győr, coll. Albert Zs.
Peace – Text from the Saint Benedictus coat of arms

MÁRIA – Szűz Mária nevének betűi, Lh: Dőr, coll: Dibusz F.
Saint Mary's name

II. Melléklet

A támogató és ajánló levelek listája

*(a lista összes dokumentuma megtalálható az Egyesület iratai között
és a Bélyeges-tégla gyűjtemények Nemzeti értéké nyilvánításáról szólnak. Ide csak a helyieket csatolom)*

1. **Árendás László** nyugalmazott tanár, **Tata**
2. **Bartal Mária** szerkesztő, **Velké Kosihy – Nagykeszi**
3. **Bálint Ferenc** főmuzeológus, Hadtörténeti Múzeum, **Budapest**
4. **Berki Márton dr.** adjunktus, egyetemi oktató, **ELTE, Budapest**
5. **Bihari Puhl Levente** festőművész, **Jánosháza**
6. **Bóra Pál** történelemtanár, helytörténész, **Köröshegy**
7. **Buzás Miklós** főépítész, Szabadtéri Néprajzi Múzeum, **Szentendrei Skanzen**
8. **Bürgés György Dr.** az MTA doktora, nyugalmazott egyetemi tanár, **Hévíz**
9. **Cservenák Péter** elnök, Váci Városvédők és Városszépítők Egyesülete, **Vác**
10. **Csorba Gábor PhD** főigazgató-helyettes, Magyar Természettudományi Múzeum, **Budapest**
11. **Csuthy András** régész, **Komárno – Révkomárom**
12. **Fábián Gábor** középiskolai tanár, igazgató, Boronkay Gy. Műszaki Technikum és Gimn. **Vác**
13. **Fehér Sándor Phd. Prof, Ing.** egyetemi tanár, múzeumigazgató, **Dolné Obdokovce - Alsóbodok, Felvidék**
14. **Felcsuti László** elnök, Óbuda-Hegyvidékiek Egyesülete, **Budapest**
15. **Forró Katalin** igazgató, Tragor Ignác Múzeum, **Vác**
16. **Fülöp Zoltán** polgármester, **Sopronkövesd**
17. **Galo Vilmos**, történész, **Komárno – Révkomárom**
18. **Hegyeshalmi László** igazgató, Művészetek Háza **Veszprém**
19. **Hornják-Pálmai Éva** igazgató, Nemzeti Művelődési Intézet, **Tatabánya**
20. **Horváth Ferenc dr.** igazgató, Vác Város Levéltára, **Vác**
21. **Horváth Gyula** polgármester, **Győrszemere**
22. **Iváncsics János dr.** alpolgármester, elnök, Települési Értéktár Bizottság, **Mosonmagyaróvár**
23. **Kiss-Bíró Gyöngyvér** régész, tudományos segédmkt., Szegedi Tudományegyetem, **Szeged**
24. **Kiss László dr.** polgármester, **Budapest, III. kerület**
25. **Kóbor Attila** polgármester, **Fertőszéplak**
26. **Kormos Ödön**, építész, **Érd**
27. **Kovács Gábor** polgármester, **Lébény**
28. **Lővei Pál Dr.** művészettörténész, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, **Budapest**
29. **Mácza Mihály** történész, **Komárno – Révkomárom**
30. **Makoldi Miklós dr.** igazgató, Magyarországgkutató Intézet, Régészeti Kutatóközpont, **Budapest - Lakitelek**
31. **Marelin Edit**, tanár, **Tököl**
32. **Megyaszi Szilvia** helytörténész, **Püspökladány**
33. **Nagy Melinda dr.** Phd, Selye Egyetem, **Komárno – Révkomárom**
34. **Pálinkás Tibor** igazgató, történész, Honti Múzeum és Simonyi Lajos Galéria, **Sahy – Ipolyság**
35. **Pavlicsek Csaba** oktató, **Perkáta**
36. **Polák Ildikó** építész, műemlékvédelmi szakmérnök, **Pomáz**
37. **Rác Piroska** antropológus, **Székesfehérvár**
38. **Ress Anita** ügyvezető, helytörténész, Városfejlesztő Nonprofit Kft., **Pannonhalma**
39. **Schmidtmayer Richárd dr.** régész, múzeumigazgató, Kuny Domokos Múzeum, **Tata**
40. **Süveg Katalin** művészettörténész, esztéta, **Budapest**
41. **Szabó Csekei Tímea** művészettörténész, **Komárno – Révkomárom**

42. **Szabó László Dr. DLA** Prof. Emeritus, Ybl díjas építészmérnök, egyetemi tanár, **Budapest**
43. **Szarka László dr.** egyetemi tanár, Selye Egyetem, **Komárno – Révkomárom**
44. **Számadó Emese** régész-történész, múzeumigazgató, Klapka György Múzeum, **Komárom**
45. **Székely Zoltán** igazgató, Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum, **Győr**
46. **Szőke András Balázs Béla-díjas** filmrendező, **Taliándörögd**
47. **Tari Edit dr.** nyugalmazott múzeumigazgató, **Nagymaros**
48. **Ujvári Miklós Mihály** építész, mérnök-tanár, **Győr**
49. **Vanya Péter**, történész, **Komárno – Révkomárom**
50. **Varga Kálmán dr.** történész, a KÖH, majd a MNG nyugállományú vezetője, **Budapest**
51. **Viszket Zoltán** múzeumigazgató, Óbudai Múzeum, **Budapest**
52. **Vizi Márta dr.** régész, főmuzeológus, **Szekszárd**

székhely 9021 Győr, Király u. 17.
postacím 9002 Győr, Pf. 693
telefon +36 96 322 695
www.romer.hu

RÓMER FLÓRIS
Művészeti és Történeti
Múzeum
nyitott színes eleven

TÁMOGATÓ JAVASLAT

a

„Bélyeges téglák a történelmi Magyarországon” hungarikummá minősítéséhez

A Magyar Királyságban az elmúlt hozzávetőleg 400 évben készült bélyeggel ellátott téglák sokfélesége egyedülálló a világban. Hazánkban több, a Wiener Zieglmuseum gyűjteményével egyenrangú, vagy nagyobb kollekciónak létezik.

Hazánkban száznál is több kiállításon, 24 konferencia 116 előadásán, az egyesület saját finanszírozású 14 cikkgyűjteményében (**Jeles téglák, jeles emlékeink**) cca. 1500 oldalon több, mint 370 kisebb-nagyobb dolgozatban olvashatók, láthatók a bélyeges téglákhoz kapcsolódó információk, történetek, családi sorsok, országos események.

A közhasznú **„Monarchia” Bélyeges Téglák Gyűjtők Egyesületének** 200 fős tagsága országos – sőt, nemzetközi – méretűvé tette ezen ipartörténeti emlékeink gyűjtését, feldolgozását, megőrzését és bemutatását. Munkájuk eredményeként több tízezer téglabélyeget ismerhettünk meg.

Az országban **15 helyen** már szerepelnek jelzéssel ellátott téglák a különböző szintű (megyei és települési) **Értéktárakban**. További 16 településen pedig a folyamat elindult, tehát bővítés várható.

Ismerve és elismerve az Egyesület 20 éves munkáját jó szívvel javaslom a

„Bélyeges téglák a történelmi Magyarországon”

Hungarikummá minősítését.

Köszönöm, tisztelettel:

Győr, 2020. szeptember 01.

Székely Zoltán
múzeumigazgató
Rómer Flóris Művészeti és
Történeti Múzeum

aláírás, titulus

Ikt. sz.: ÖHO-499-5 /2020.

TÁMOGATÓ JAVASLAT

a "Bélyeges téglák a történelmi Magyarországon" hungarikummá minősítéséhez

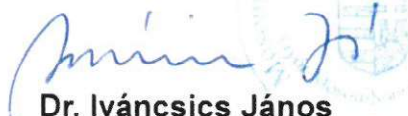
A Magyar Királyságban az elmúlt hozzávetőleg 400 évben készült bélyeggel ellátott téglák sokfélesége egyedülálló a világban. Hazánkban több, a Wiener Ziegel-museum gyűjteményével egyenrangú, vagy nagyobb kollekciónak létezik. Hazánkban száznál is több kiállításon, 24 konferencia 116 előadásán, az egyesület saját finanszírozású 14 cikkgyűjteményében (**Jeles téglák, jeles emlékeink**) cca. 1500 oldalon több, mint 370 kisebb-nagyobb dolgozatban olvashatók, láthatók a bélyeges téglákhoz kapcsolódó információk, történetek, családi sorsok, országos események.

A közhasznú "**Monarchia**" **Bélyeges Téglák Gyűjtők Egyesületének** 200 fős tagsága országos – sőt, nemzetközi – méretűvé tette ezen ipartörténelmi emlékeink gyűjtését, feldolgozását, megőrzését és bemutatását. Munkájuk eredményeként több tízezer téglabélyeget ismerhettünk meg.

Az országban **15 helyen** már szerepelnek jelzéssel ellátott téglák a különböző szintű (megyei és települési) **Értéktárakban**. További 16 településen pedig a folyamat elindult, tehát bővítés várható.

Ismerve és elismerve az Egyesület 20 éves munkáját jó szívvel javaslom a **„Bélyeges téglák a történelmi Magyarországon” Hungarikummá minősítését.**

Mosonmagyaróvár, 2020. szeptember 1.

Dr. Iváncsics János
a Mosonmagyaróvári Települési Értéktár Bizottság elnöke

LÉBÉNY VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA

TÁMOGATÓ JAVASLAT

a

„Bélyeges téglák a történelmi Magyarországon”
hungarikummá minősítéséhez

A Magyar Királyságban az elmúlt hozzávetőleg 400 évben készült bélyeggel ellátott téglák sokfélesége egyedülálló a világban. Hazánkban több, a Wiener Ziegmuseum gyűjteményével egyenrangú, vagy nagyobb kollekciónak létezik.

Hazánkban száznál is több kiállításon, 24 konferencia 116 előadásán, az egyesület saját finanszírozású 14 cikkgyűjteményében (**Jeles téglák, jeles emlékeink**) cca. 1500 oldalon több, mint 370 kisebb-nagyobb dolgozatban olvashatók, láthatók a bélyeges téglákhoz kapcsolódó információk, történetek, családi sorsok, országos események.

A közhasznú „Monarchia” Bélyeges Téglák Gyűjtők Egyesületének 200 fős tagsága országos – sőt, nemzetközi – méretűvé tette ezen ipartörténeti emlékeink gyűjtését, feldolgozását, megőrzését és bemutatását. Munkájuk eredményeként több tízezer téglabélyeget ismerhettünk meg.

Az országban **15 helyen** már szerepelnek jelzessel ellátott téglák a különböző szintű (megyei és települési) **Értéktárakban**. További 16 településen pedig a folyamat elindult, tehát bővítés várható.

Ismerve és elismerve az Egyesület 20 éves munkáját jó szívvel javaslom a

„*Bélyeges téglák a történelmi Magyarországon*”

Hungarikummá minősítését.

Köszönöm, tisztelettel:

Lébény, 2020. szeptember 2.

Kovács Gábor polgármester

Székhely	cím	9155 Lébény, Fő út 47.
	telefon	06 96 360 033
	mobil	06 20 264 7967
	fax	06 96 360 038
	email	hivatal@lebeny.hu
	web	www.lebeny.hu

TÁMOGATÓ JAVASLAT

a

„Bélyeges téglák a történelmi Magyarországon” hungarikummá minősítéséhez

A Magyar Királyságban az elmúlt hozzávetőleg 400 évben készült bélyeggel ellátott téglák sokfélesége egyedülálló a világban. Hazánkban több, a Wiener Ziegmuseum gyűjteményével egyenrangú, vagy nagyobb kollekciónak létezik.

Hazánkban száznál is több kiállításon, 24 konferencia 116 előadásán, az egyesület saját finanszírozású 14 cikkgyűjteményében (**Jeles téglák, jeles emlékeink**) cca. 1500 oldalon több, mint 370 kisebb-nagyobb dolgozatban olvashatók, láthatók a bélyeges téglákhoz kapcsolódó információk, történetek, családi sorsok, országos események.

A közhasznú **„Monarchia” Bélyeges Téglák Gyűjtők Egyesületének** 200 fős tagsága országos – sőt, nemzetközi – méretűvé tette ezen ipartörténeti emlékeink gyűjtését, feldolgozását, megőrzését és bemutatását. Munkájuk eredményeként több tízezer téglabélyeget ismerhettünk meg.

Az országban **15 helyen** már szerepelnek jelzéssel ellátott téglák a különböző szintű (megyei és települési) **Értéktárakban**. További 16 településen pedig a folyamat elindult, tehát bővítés várható.

Ismerve és elismerve az Egyesület 20 éves munkáját jó szívvel javaslom a

„Bélyeges téglák a történelmi Magyarországon”

Hungarikummá minősítését.

Pannonhalma, 2020. szeptember 01.

Köszönöm, tisztelettel:

Pannonhalma Városfejlesztő
Nonprofit Kft.
9090 Pannonhalma, Árpád u. 2/A.
Adószám: 20368335-2-08
Cg: 08-09-017344

Ress Anita
ügyvezető

TÁMOGATÓ JAVASLAT

a

„Bélyeges téglák a történelmi Magyarországon” hungarikummá minősítéséhez

Ismerve és elismerve a közhasznú „Monarchia” Bélyeges Téglá Gyűjtők Egyesülete másfél évtizedes munkáját, jó szívvel javaslom a „Bélyeges téglák a történelmi Magyarországon” Hungarikummá minősítését.

Az egyesület mostanra 200 fős tagsága országos – sőt, nemzetközi – méretűvé tette e méltatlanul mellőzött ipartörténeti emlékeink gyűjtését, feldolgozását, megőrzését és bemutatását. Munkájuk eredményeként több tízezer téglabélyeget ismerhettünk meg. Száznál is több kiállításon, 24 konferencia 116 előadásán, az egyesület saját finanszírozású 14 cikkgyűjteményében (**Jeles téglák, jeles emlékeink**) cca. 1500 oldalon több, mint 370 kisebb-nagyobb dolgozatban tették közzé a bélyeges téglákhoz kapcsolódó eredményeiket.

Az országban 15 helyen már szerepelnek jelzéssel ellátott téglák a különböző szintű (megyei és települési) Értéktárakban. További 16 településen pedig a folyamat elindult, tehát bővítés várható.

A Magyar Királyságban az elmúlt hozzávetőleg 400 évben készült, bélyeggel ellátott téglák sokfélesége egyedülálló a világban, már csak ezért is jogosnak mondható a Hungarikummá minősítés. Hazánkban több, a Wiener Ziegelmuseum gyűjteményével egyenrangú, vagy nagyobb kollekciónak létezik: egy frekvenciált helyen létesített központi téglagyűjtemény megvalósításával mindezt célszerűnek látjuk ország-világ elé tárni.

Budapest, 2020 augusztus 24.

Csorba Gábor PhD

főmuzeológus

gyűjteményi főigazgató-helyettes 2014-2019

Magyar Természettudományi Múzeum

TÁMOGATÓ JAVASLAT

a

“Bélyeges téglák a történelmi Magyarországon” hungarikummá minősítéséhez

Ismerve és elismerve a közhasznú “Monarchia” Bélyeges Téglá Gyűjtők Egyesülete másfél évtizedes munkáját jó szívvel javaslom a „Bélyeges téglák a történelmi Magyarországon” Hungarikummá minősítését.

Az egyesület mostanra 200 fős tagsága országos – sőt, nemzetközi – méretűvé tette a méltatlanul mellőzött ipartörténeti emlékeink gyűjtését, feldolgozását, megőrzését és bemutatását. Munkájuk eredményekét több tízezer téglabélyeget ismerhettünk meg. Száznál is több kiállításon, 24 konferencia 116 előadásán, az egyesület saját finanszírozású 14 cikkgyűjteményében (**Jeles téglák, jeles emlékeink**) cca. 1500 oldalon több, mint 370 kisebb-nagyobb dolgozatban tették közzé a bélyeges téglákhoz kapcsolódó eredményeiket.

Az országban 15 helyen már szerepelnek jelzéssel ellátott téglák a különböző szintű (megyei és települési) Értéktárakban. További 16 településen pedig a folyamat elindult, tehát bővítés várható. A Magyar Királyságban az elmúlt hozzávetőleg 400 évben készült bélyeggel ellátott téglá sokfélesége egyedülálló a világban, már csak ezért is jogosnak mondható a Hungarikummá minősítés. Hazánkban több, a Wiener Ziegelmuseum gyűjteményével egyenrangú, vagy nagyobb kollekciónak létezik; egy frekvenciált helyen létesített központi téglagyűjtemény megvalósításával mindezt célszerűnek látjuk ország-világ elé tárni.

Fehér Sándor
Prof. Ing. Alexander Fehér, PhD.

Egyetemi tanár (Szlovák Mezőgazdasági Egyetem, Nyitra)
Múzeumigazgató (Zoboralja Múzeum, Alsóbodok)

Nyitrán, 2020. október 2-án

TÁMOGATÓ JAVASLAT

a

“Bélyeges téglák a történelmi Magyarországon” hungarikummá minősítéséhez

Ismerve és elismerve a közhasznú “Monarchia” Bélyeges Téglá Gyűjtők Egyesülete másfél évtizedes munkáját jó szívvel javaslom a „Bélyeges téglák a történelmi Magyarországon” Hungarikummá minősítését.

Az egyesület mostanra 200 fős tagsága országos – sőt, nemzetközi – méretűvé tette a méltatlanul mellőzött ipartörténeti emlékeink gyűjtését, feldolgozását, megőrzését és bemutatását. Munkájuk eredményeként több tízezer téglabélyeget ismerhettünk meg. Száznál is több kiállításon, 24 konferencia 116 előadásán, az egyesület saját finanszírozású 14 cikkgyűjteményében (**Jeles téglák, jeles emlékeink**) cca. 1500 oldalon több, mint 370 kisebb-nagyobb dolgozatban tették közzé a bélyeges téglákhoz kapcsolódó eredményeiket.

Az országban 15 helyen már szerepelnek jelzéssel ellátott téglák a különböző szintű (megyei és települési) Értéktárakban. További 16 településen pedig a folyamat elindult, tehát bővítés várható. Épületdíszként a bélyeges téglá történelmünk büszkeségét jelzi. Múltunk és jelenünk egybeforr általa. A Magyar Királyságban az elmúlt hozzávetőleg 400 évben készült bélyeggel ellátott téglá sokfélesége egyedülálló a világban, már csak ezért is jogosnak mondható a Hungarikummá minősítés. Hazánkban több, a Wiener Zieglmuseum gyűjteményével egyenrangú, vagy nagyobb kollekciónak létezik; egy frekventált helyen létesített központi téglagyűjtemény megvalósításával mindezt célszerűnek látjuk ország-világ elé tárni.

Dátum, aláírás, titulus(ok)

2020. 09. 30.

Uyvári Miklós Mihály
ELL. EURÓPAI MŰEMELTŐTÁR
KÖZ. ÉPÍTŐMŰTEREM SZAKKÖZMŰVÉSZ

M.B.T.GY.E

Monarchia Bélyegestéglá-gyűjtők Egyesülete

2836. Baj, Petőfi u. 2/C

Adószám: 18616837-1-11

HOZZÁJÁRULÓ NYILATKOZAT

Alulírottak, úgymint

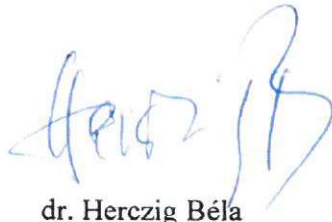
- Dibusz Ferenc, a Monarchia Bélyegestéglá-gyűjtők Egyesületének elnöke,
- dr. Herczig Béla, az Egyesület alapító elnöke, jelenleg Tiszteletbeli Elnöke és
- Albert Zsolt Elnökségi tag,

akik a Győri Települési Értéktárba történő felvételhez szükséges Egyesületi adatokat, dokumentációkat összeállították ezúton kijelentik és aláírásukkal igazolják, hogy a benyújtott teljes dokumentáció a fent nevezett Egyesület tulajdona, továbbá a benyújtott dokumentumokat - ideértve a csatolt dokumentumokat is – a bíráló bizottság rendelkezésére bocsátják és a felhasználásukhoz hozzájárulnak.

Baj, 2021. augusztus 30.

Dibusz Ferenc

dr. Herczig Béla

Albert Zsolt

MONARCHIA
Bélyegestéglá-gyűjtők
Egyesülete
2836 Baj, Petőfi u. 2/c.
Adószám: 18616837-1-11
OTP: 11740047-20133456

